

## Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 22, 2020

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

### INHOUDSOPGAVE

#### Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2687](#) 11-11-2020

Wnb-vergunning/LNV

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2705](#) 11-11-2020

Bestemmingsplan/Edam-Volendam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2706](#) 11-11-2020

Bestemmingsplan/Amsterdam - Overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2621](#) 04-11-2020

Wnb-vergunning/Noord-Brabant

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2625](#) 04-11-2020

Omgevingsvergunning beperkte milieutoets/Borne

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2619](#) 04-11-2020

Omgevingsvergunning bouw/Landerd

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2651](#) 04-11-2020

Verzoek vaststellen bestemmingsplan/Hardenberg

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2607](#) 04-11-2020

Vergunning voor laadpalen/I en W

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2611](#) 04-11-2020

Omgevingsvergunning bouw/Landerd

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2519](#) 28-10-2020

Handhaving/Rijswijk

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2570](#) 28-10-2020

Weigering ontheffingen/Zuid-Holland

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2020:2226](#) 16-09-2020

Rijksinpassingsplan/EZK en BZK

#### Annotatie

Weren Decathlonvestigingen buiten stadscentra Den Haag en Schiedam, toch  
'zinnvolle bijdrage' in kader Dienstenrichtlijn?

*mr. D.S.P. Roelands-Fransen en mr. J. Zweers*

## RECHTSPRAAK

### Omgevingsvergunning bouw/Landerd

***Het college heeft onvoldoende gemotiveerd dat een grondgebonden agrarisch bedrijf voor ten minste 75% in de eigen voerproductie moet voorzien.***

#### Casus

Het college heeft een omgevingsvergunning voor de bouw van een ligboxenstal voor 900 melkkoeien in eerste instantie geweigerd en na een eerdere uitspraak van de Afdeling verleend, onder de voorwaarde dat minimaal 75% van de ruwvoerproductie op eigen gronden plaatsvindt. Reden voor deze voorwaarde is dat op het perceel de bestemming 'Agrarische bedrijfsdoeleinden - A -', met de aanduiding 'grondgebonden - (gr)' rust. Ingevolge artikel 1, onder 4, van de planvoorschriften wordt onder een grondgebonden agrarisch bedrijf verstaan een agrarisch bedrijf waarvan de productie geheel of overwegend afhankelijk is van het voortbrengingsvermogen van de grond. Appellante is het niet eens met het percentage van 75%.

#### Rechtsvraag

Wanneer is sprake van een 'grondgebonden agrarisch bedrijf', als bedoeld in het bestemmingsplan?

#### Uitspraak

Zoals hiervoor is uiteengezet, heeft de Afdeling in de uitspraak van 17 april 2019 onder meer overwogen dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een grondgebonden agrarisch bedrijf het beleid, hanteert dat een bedrijf ten minste in 75% van de voerproductie moet voorzien. Naar het oordeel van de Afdeling heeft het college in het besluit van 30 januari 2020 die motivering niet alsnog gegeven. Het heeft zich in dat besluit immers alleen op het standpunt gesteld dat met een feitelijke ruwvoerproductie van 76,32% of 86,30%, gebaseerd op de op dat moment aan Pebe Landbouwbeheer ter beschikking staande grond, in ieder geval sprake is van een

grondgebonden agrarisch bedrijf.

Het college dient een nieuw besluit te nemen. Het dient daarin te motiveren wanneer sprake is van een bedrijf waarvan de productie in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengingsvermogen van de grond, als bedoeld in artikel 1, onder 4, van de planvoorschriften. Het college kan daarbij niet volstaan met een taalkundige uitleg van het begrip ‘overwegend’ of met een verwijzing naar het huidige gemeentelijke en provinciale beleid. Het kan bij de beoordeling indien gewenst betrekken welke eisen werden gesteld aan de grondgebondenheid van bedrijven ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2611

**Zaaknummer:** 202001763/1/R3

**Wetsartikelen:**

## ANNOTATIE

**Weren Decathlonvestigingen buiten stadscentra Den Haag en Schiedam, toch ‘zinvolle bijdrage’ in kader Dienstenrichtlijn?*****mr. D.S.P. Roelands-Fransen en mr. J. Zweers****Annotatie bij ABRvS 28 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2570.*

1. Over de mogelijke komst van een Decathlon buiten de stadscentra van Den Haag en Schiedam wordt al sinds 2014 geprocedeerd. In 2014 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag en Schiedam aan het college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland (hierna: GS) ontheffing gevraagd van artikel 2.1.4, eerste lid van de destijds vigerende Provinciale Verordening Ruimte 2014 (hierna: de Verordening). Op grond van dit artikellid moest nieuwe detailhandel primair gevestigd worden binnen of direct aansluitend aan de bestaande winkelgebieden en de centra van steden, dorpen en wijken.
2. Omdat deze uitspraak een mooi sluitstuk vormt van eerdere procedures, schetsen wij hieronder eerst de voorgeschiedenis en context. Die is ook relevant voor een goed begrip van de toets aan de Dienstenrichtlijn.
3. Om de komst van een Decathlonvestiging buiten de centra van Schiedam en Den Haag in weerwil van de brancheringsregeling in de Verordening mogelijk te maken, hebben de colleges van deze gemeenten ontheffing van dit artikel aan GS verzocht. GS weigerden bij besluiten van 9 december 2014 de verzochte ontheffingen te verlenen. Volgens GS voldeden de Decathlonvestigingen niet aan de criteria die voor de vestiging van nieuwe detailhandel in de Verordening waren opgenomen en waren er geen bijzondere omstandigheden op grond waarvan voor de Decathlonvestigingen een uitzondering zou moeten worden gemaakt. In 2016 hebben de gemeenteraden van Schiedam en Den Haag vervolgens afzonderlijke bestemmingsplannen vastgesteld, waarin werd voorzien in de vestiging van grootschalige detailhandel in sportartikelen met bijbehorende ‘try & buy’. Met deze bestemmingsplannen werd in feite alsnog de komst van de Decathlonvestigingen mogelijk gemaakt. GS hebben met betrekking tot beide bestemmingsplannen een reactieve aanwijzing gegeven, omdat de

grootschalige sportdetailhandel die in beide bestemmingsplannen was voorzien, in strijd zou zijn met de Verordening.

4. De colleges van Schiedam en Den Haag gingen in beroep tegen zowel de weigeringen van de ontheffingen als de reactieve aanwijzingen, en stelden primair dat de brancheringsbeperking in de Verordening onverbindend zou moeten worden geacht vanwege strijd met de Dienstenrichtlijn. Op 27 maart 2019 heeft de Afdeling in die zaak uitspraak gedaan (ABRvS 27 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:965).

5. In de uitspraak van 27 maart 2019, oordeelde de Afdeling dat de brancheringsregeling die was opgenomen in de destijds vigerende versie van de Verordening, een 'eis' betrof in de zin van de Dienstenrichtlijn. Dergelijke eisen dienen te voldoen aan de voorwaarden van artikel 15 van de Dienstenrichtlijn: de voorwaarden van non-discriminatie, noodzakelijkheid en evenredigheid. Volgens de Afdeling was de brancheringsbeperking in de ten tijde van de weigering van de ontheffing geldende Verordening, in strijd met het vereiste van evenredigheid. In de Verordening waren namelijk uitzonderingen opgenomen voor enkele branches, die vanwege hun aard of omvang van de producten niet of niet goed inpasbaar zijn in de winkelcentra en niet essentieel zijn voor de kwaliteit van deze centra. Volgens de Afdeling was echter onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom enkel detailhandel in de opgesomde branches en goederen in de Verordening is uitgezonderd, en andere branches en goederen niet. Dat illustreerde de Afdeling prachtig met het volgende sprekende voorbeeld: surfplanken en piano's mochten in de periferie worden verkocht, maar kajaks en orgels moesten in de bestaande centra worden aangeboden. Dit kon de toets aan de voorwaarde van evenredigheid niet doorstaan, omdat niet inzichtelijk was gemaakt dat de verkoop van kajaks en orgels een wezenlijk ander effect op de stadscentra hebben dan verkoop van surfplanken en piano's. Omdat de brancheringsregeling vanwege strijdigheid met de Dienstenrichtlijn buiten toepassing had moeten blijven, was volgens de Afdeling geen ontheffing nodig en was er dus ook geen grondslag tot het verlenen van een ontheffing. De besluiten tot weigering van de ontheffing werden daarom vernietigd. Ten tijde van de uitspraak gold inmiddels een nieuwere versie van de Verordening. De Afdeling oordeelde dat GS nogmaals op het verzoek om ontheffing dienden te beslissen, ditmaal op basis van de nieuwere versie van de Verordening.

6. Deze nieuwere versie van de brancheringsregeling in de Verordening kende niet langer een limitatieve lijst met gevallen, aangezien daarin de opsomming was aangevuld met het zogenoemde inpasbaarheids criterium ('detailhandel in goederen die qua aard of omvang van de aangeboden goederen niet of niet goed inpasbaar is in de centra'). Op die latere versie van de brancheringsregel waren ook de reactieve aanwijzingen gebaseerd. Volgens de Afdeling was deze versie van de brancheringsregel wel in overeenstemming met de voorwaarden van

de Dienstenrichtlijn. Wel dienen GS bij toepassing van deze ontheffingsbevoegdheid, af te wegen of het weigeren van de ontheffing ertoe leidt dat geen zinvolle bijdrage wordt geleverd aan het bereiken van de met de brancheringsregeling nagestreefde doelen. Een richtlijnconforme interpretatie van de ontheffingsbevoegdheid leidt ertoe dat GS bij de afweging omtrent een ontheffing dient te betrekken of toepassing van de brancheringsregeling in het concrete geval ertoe zou leiden dat het met de Dienstenrichtlijn beoogde resultaat niet wordt bereikt. Dat resultaat wordt volgens de Afdeling niet bereikt als het weigeren van de ontheffing voor het concrete geval geen zinvolle bijdrage levert aan het bereiken van de met de brancheringsregeling nagestreefde doelen.

7. Volgens de Afdeling hadden GS ook bij het geven van de reactieve aanwijzing moeten afwegen of, gelet op de richtlijnconforme interpretatie van de ontheffingsbevoegdheid, alsnog een ontheffing zou kunnen worden gegeven van de brancheringsregel. Dat hadden GS niet gedaan, zodat de reactieve aanwijzingen niet in stand konden blijven en daarom in de uitspraak van 27 maart 2019 werden vernietigd. De Afdeling trof vervolgens een voorlopige voorziening die ertoe strekte dat de rechtsgevolgen van de reactieve aanwijzingen in stand zouden blijven tot zes weken nadat nieuwe besluiten omtrent de ontheffing in werking zijn getreden. Op die manier zouden de bestemmingsplannen in ieder geval nog niet in werking treden voordat opnieuw op de ontheffingen zou zijn beslist.

8. Bij besluiten van 5 november 2019 hebben GS opnieuw op de verzoeken beslist en zijn de ontheffingen wederom geweigerd, ditmaal op grond van de ten tijde van de besluiten vigerende Omgevingsverordening. Daartegen hebben de colleges van Den Haag en Schiedam wederom beroep ingesteld. Primair wordt door de colleges gesteld dat GS ten onrechte de besluiten hebben gebaseerd op de Omgevingsverordening, en niet op de Verordening. Volgens de colleges hadden GS conform de opdracht van de Afdeling de ontheffingsverzoeken moeten toetsen aan de latere versie van de Verordening. Volgens GS was echter sprake van een nieuw verzoek om ontheffing. De colleges hadden ter nadere onderbouwing van hun verzoek een onderzoeksrapport overlegd, hetgeen er volgens GS toe leidde dat de aanvraag zodanig zou zijn gewijzigd dat sprake was van nieuwe aanvragen waarop de Omgevingsverordening van toepassing zou zijn. Volgens de Afdeling hadden de verzoeken moeten worden getoetst aan de Verordening, omdat de verzoeken waren ingediend vóór inwerkingtreding van de Omgevingsverordening.

9. Voor het overige zijn met name de overwegingen in de uitspraak van 28 oktober 2020 inzake de zinvolle bijdrage van de weigeringen van belang. Volgens GS leveren de weigeringen van de ontheffing een zinvolle bijdrage op, met name omdat de Decathlonvestigingen negatieve effecten opleveren qua leegstand en het mogelijk verdwijnen van sportwinkels. Daarnaast kan het verlenen van ontheffing volgens GS leiden tot ongewenste

precedentwerking, omdat het naar andere ondernemers het signaal kan afgeven dat het combineren van detailhandel met andere ruimte vragende activiteiten, mogelijkheden biedt tot vestiging buiten de bestaande winkelcentra.

10. In de uitspraak van 28 oktober 2020 herhaalt de Afdeling dat het er in dit kader om gaat of het niet toestaan van de vestiging een zinvolle bijdrage levert aan de nagestreefde doelen: voorkoming van leegstand en aantasting van de leefbaarheid. Volgens de Afdeling kunnen autonome tendensen, zoals afnemend winkelbezoek, toenemende online verkopen, gebrek aan bedrijfsopvolging en bevolkingsgroei hierop invloed hebben, omdat het gaat om het bepalen van een feitelijk te onderkennen invloed. Hoewel deze tendensen de invloed van het omzetteffect van de vestiging van grootschalige sportdetailhandel in de periferie op het centrum kunnen versterken, compenseren of (schijnbaar) kunnen overschaduwen, is voor de beoordeling van belang of – met inbegrip van de autonome ontwikkelingen – sprake is van een zinvolle bijdrage. Van belang is of, gelet op onder meer de absolute omvang van (het effect van) de beperkingen aan het winkelvloeroppervlak, de omvang van (het effect van) de beperkingen in verhouding tot (het effect van) het totale pakket aan maatregelen, en de mate waarin kan worden verwacht dat vergelijkbare beperkingen voor anderen ook zullen worden losgelaten, een merkbare invloed op het centrum aannemelijk is.

11. Aan de weigering van de ontheffing was onder meer een rapport van DTNP ten grondslag gelegd. De Afdeling overweegt dat uit het onderzoek van DTNP volgt dat in 2025 een omzetsdaling van 7,5% tot 12,5% in de centra eerder regel dan uitzondering zal zijn, terwijl de omzetsdaling in een enkel geval oploopt tot meer dan 22,5%, dat deze effecten leiden tot verdringingseffecten en – al dan niet op termijn – het verdwijnen van winkels. Volgens de Afdeling konden GS gelet daarop ervan uitgaan dat het verlenen van die ontheffingen tot te onderkennen effecten in centra leidt, zodat de weigering reeds daarom een zinvolle bijdrage levert aan de doelen van de Verordening. Interessant is dat de Afdeling overweegt dat de aanvaardbaarheid van de invloed niet beslissend is, maar de absolute en relatieve omvang daarvan. Gelet op de overwegingen van de Afdeling is een weigering niet slechts aan de orde wanneer het toelaten van de vestiging tot strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening zou leiden. Ook indien de vestiging in overeenstemming zou zijn met een goede ruimtelijke ordening, kan de feitelijke omvang van de effecten van de vestiging kennelijk tot weigering van de ontheffing leiden. De drempel voor het kunnen weigeren van een ontheffing ligt daarmee laag, nu slechts hoeft te worden aangetoond dat het effect van de vestiging ‘merkbaar’ is.

12. Volgens de Afdeling is verder de door GS gestelde precedentwerking wel degelijk van belang. Niet is immers uitgesloten dat wanneer ten behoeve van Decathlon de gevraagde ontheffingen worden verleend, één of meer gemeentebesturen in Zuid-Holland ten behoeve

van één of meer bedrijven ook ontheffingsverzoeken zullen doen, die vanwege de vergelijkbaarheid van de activiteiten van die bedrijven met de activiteiten van Decathlon niet zullen kunnen worden geweigerd. Deze uitkomst lijkt in het verlengde te liggen van de lage lat die is gelegd voor het kunnen aannemen van een zinvolle bijdrage. Naar verwachting zal bij vergelijkbare grote vestigingen als die van Decathlon immers snel een merkbare invloed kunnen worden vastgesteld. Op het moment dat de provincie deze Decathlonvestigingen zou toelaten, kunnen vergelijkbare bedrijven waarvan vestiging buiten het centrum ook een merkbare invloed zou hebben, waarschijnlijk met succes een beroep doen op het gelijkheidsbeginsel. De Afdeling lijkt hierbij als uitgangspunt te nemen dat in dat kader ook niet relevant is of de invloed van de ene vestiging meer merkbaar zou zijn dan de ander. Indien de ruimtelijke aanvaardbaarheid als criterium zou zijn aangehouden, zou deze conclusie waarschijnlijk niet zo makkelijk kunnen worden getrokken. Voor ieder individueel geval zou dan immers moeten worden beoordeeld of vestiging in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Het enkele feit dat de ene vestiging in het buitengebied in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, betekent nog niet dat een andere vestiging in een andere gemeente ook in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Dat vergt een veel specifiekere afweging dan het enkel aantonen van een merkbare invloed, zodat een geslaagd beroep op het gelijkheidsbeginsel in dat geval naar onze verwachting niet snel zou slagen.

13. Omdat de weigeringen ten onrechte zijn gebaseerd op de Omgevingsverordening, worden de weigeringen vernietigd. Omdat GS voldoende hebben gemotiveerd dat de weigeringen een zinvolle bijdrage leveren, laat de Afdeling de rechtsgevolgen daarvan wel in stand. Door de uitspraak van de Afdeling is de voorlopige voorziening die werd getroffen in de uitspraak van 27 maart 2019 komen te vervallen, zodat de rechtsgevolgen van de reactieve aanwijzingen niet langer in stand blijven. De besluiten tot vaststelling van de met een reactieve aanwijzing getroffen bestemmingsplannen, dienen dus alsnog bekend te worden gemaakt. Daartegen zullen GS weer in beroep kunnen gaan. Het ligt in de verwachting dat GS dit zullen doen, omdat met de uitspraak van 28 oktober 2020 vaststaat dat de bestemmingsplannen in strijd zijn met de Verordening terwijl ook vaststaat dat een ontheffing hiervoor mocht worden geweigerd. De procedure omtrent de Decathlonvestigingen is dus nog niet ten einde ... wordt vervolgd!

## RECHTSPRAAK

### Vergunning voor laadpalen/I en W

***Is het beleid van de minister dat een vergunning voor laadpalen langs rijkswegen slechts kan worden verleend aan houders van een vergunning voor een basisvoorziening in strijd met de Dienstenrichtlijn?***

#### Casus

Fastned, een bedrijf dat laadstations exploiteert, heeft beroep ingesteld tegen een door de minister van I en W aan Wegrestaurant Burgerveen B.V. verleende vergunning voor zes oplaadpalen voor elektrische motorvoertuigen op een verzorgingsplaats langs de A4. In het beleid dat de minister in het kader van de vergunningverlening voert, wordt onderscheid gemaakt tussen basisvoorzieningen en aanvullende voorzieningen. Hierbij worden drie basisvoorzieningen onderscheiden: een benzinestation, een wegrestaurant en een servicestation. Alleen de houder van een vergunning voor een basisvoorziening mag, op grond van dit beleid, aanvullende voorzieningen aanbieden. De rechtbank heeft geoordeeld dat het onderscheid in het vergunningstelsel tussen houders van vergunningen van basisvoorzieningen (niet zijnde een e-laadpunt) en degenen die geen houder zijn van zulke vergunningen in strijd is met artikel 10, tweede lid, onder c, van de Dienstenrichtlijn. De minister heeft hoger beroep ingesteld. Hij betoogt dat het vanwege een dwingende reden van algemeen belang gerechtvaardigd is om dit onderscheid te maken. Dit is met name vanwege het doelmatig gebruik van de verzorgingsplaats en de daarmee samenhangende verkeersveiligheid. De minister heeft verwezen naar de totstandkomingsgeschiedenis van de verzorgingsplaatsen, waarbij steeds ten behoeve van de verkeersveiligheid is gekozen voor een sobere, uniforme en voorspelbare inrichting. Groepering van de voorzieningen is daar een onderdeel van. Vanuit het perspectief van veilig en doelmatig gebruik van de verzorgingsplaats is het niet wenselijk dat naast de noodzakelijke basisvoorzieningen ook andere solitaire voorzieningen verspreid over een verzorgingsplaats worden geplaatst, aldus de minister.

#### Rechtsvraag

Dwingt de uit een oogpunt van verkeersveiligheid voorgeschreven clustering van

voorzieningen ertoe dat alleen de gevestigde vergunninghouders van een basisvoorziening een vergunning voor een aanvullende voorziening bij die basisvoorziening kunnen krijgen?

### **Uitspraak**

De rechtbank heeft terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat het criterium dat de vergunning voor aanvullende voorzieningen bij een basisvoorziening (niet zijnde een e-laadpunt) is voorbehouden aan vergunninghouders van een basisvoorziening, noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de uit een oogpunt van veiligheid vereiste clustering van voorzieningen. Niet gebleken is dat die clustering niet kan worden bereikt op een wijze die minder beperkend is voor de uitoefening van de vrijheid van vestiging van dienstverrichters die geen houder zijn van een vergunning voor een basisvoorziening. De rechtbank heeft dan ook terecht overwogen dat dit voorbehoud in de Kennisgeving in strijd is met artikel 10, tweede lid, onder c, van de Dienstenrichtlijn.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2607

**Zaaknummer:** 201907833/1/R1

**Wetsartikelen:** 10 lid 2 onder c Dienstenrichtlijn en 2 Wet beheer rijkswaterstaatwerken

## RECHTSPRAAK

### **Verzoek vaststellen bestemmingsplan/Hardenberg**

***Weigering om een bestemmingsplan vast te stellen dat voorziet in de mogelijkheid om een supermarkt buiten het concentratiegebied in het centrum te vestigen.***

#### **Casus**

Aldi heeft verzocht om een bestemmingsplan vast te stellen dat het mogelijk maakt om een supermarkt te vestigen op het Mercator-terrein in Dedemsvaart. De gemeenteraad heeft dit geweigerd omdat dit negatieve effecten zal hebben op het centrumgebied, waar Aldi op dit moment is gevestigd. De raad stelt onder meer dat het vereiste van coherent en systematisch handelen eraan in de weg staat dat voor Aldi een uitzondering wordt gemaakt. De Afdeling heeft de raad in een eerdere tussenuitspraak (ECLI:NL:RVS:2020:624) in de gelegenheid gesteld om te motiveren dat de planregeling (die een bedrijfsbestemming aan het Mercator-terrein toekent) voldoet aan artikel 15 van de Dienstenrichtlijn (geschiktheidseis en minst beperkende maatregel).

#### **Rechtsvraag**

1. Is de planregeling geschikt om het daarmee gestelde doel te bereiken?
2. Is voldaan aan het vereiste dat gekozen moet worden voor de minst beperkende maatregel?

#### **Uitspraak**

1. In paragraaf 3.6 van het rapport van Seinpost en BRO staat dat de gemiddelde omvang van een winkel in het centrum van Dedemsvaart op basis van Locatus 271 m<sup>2</sup> wvo bedraagt. Een wvo van ruim 1.200 m<sup>2</sup> op het Mercator-terrein zoals Aldi wenst, staat daarmee volgens het rapport gelijk aan 4,5 winkel. Omdat het verzoek van Aldi ook ziet op het schrappen van de detailhandelsmeters op de huidige locatie, houdt het verzoek van Aldi volgens het rapport van Seinpost en BRO per saldo een toevoeging van detailhandelsmeters buiten het concentratiegebied in, die 2,5 winkel vertegenwoordigt. Het gaat daarbij voorts om wvo voor een assortiment dat in het bijzonder bestaat uit levens- en genotsmiddelen, en daarmee

geschikt is om in het centrumgebied aan te bieden en ook in het centrumgebied van Dedemsvaart al wordt aangeboden.

De Afdeling volgt de raad voorts dat aannemelijk is dat één of meer andere bedrijven een vergelijkbare mogelijkheid op het Mercator-terrein zullen wensen.

Gelet op het voorgaande acht de Afdeling een merkbare invloed op het centrumgebied aannemelijk wanneer op het Mercator-terrein in een planologische mogelijkheid voor een supermarkt zou worden voorzien. De raad heeft daarom redelijkerwijs kunnen concluderen dat de weigering om planologische medewerking te verlenen aan het verzoek van Aldi een zinvolle bijdrage levert aan het totale pakket aan maatregelen.

2. Uit paragraaf 3.7 van het rapport van Seinpost en BRO volgt dat in de gemeente Hardenberg uitsluitend een 'én-én-systematiek' volstaat, dat wil zeggen de inzet van zowel effectieve juridische als effectieve niet-juridische instrumenten. Alleen deze combinatie zorgt ervoor dat de doelen, met name een toekomstbestendige en vitale detailhandelsstructuur, behaald kunnen worden. Zo worden naast de brancheringsregeling maatregelen getroffen voor de verlening van subsidies. Ook wordt gewerkt aan een plan om het verblijven in het kernwinkelgebied aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door meer groen aan te brengen.

Als alleen 'zachte maatregelen' worden ingezet, kan volgens het rapport echter juridisch niet worden voorkomen dat winkels, en specifiek supermarkten, zich buiten het kernwinkelgebied vestigen en is in feite sprake van 'dweilen met de kraan open'. Ook andere – juridische – maatregelen dan het beleidsuitgangspunt om geen planologische medewerking te verlenen aan de vestiging van reguliere detailhandel buiten het centrumgebied en het zogenoemde overloopgebied, zoals het reduceren van plancapaciteit of het opnemen van tijdelijke bestemmingen, volstaan volgens het rapport niet om de nagestreefde doelen te bereiken.

Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad zich op grond van vorenstaande argumenten in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat alternatieve maatregelen niet toereikend zijn voor het bereiken van de met de regeling beoogde doelen. Verder heeft de raad zich op grond hiervan in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat een minder vergaande vorm van branchering evenmin toereikend zou zijn voor het bereiken van deze doelen.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2651

**Zaaknummer:** 201806009/2/R3

**Wetsartikelen:** 15 Dienstenrichtlijn

## RECHTSPRAAK

### **Omgevingsvergunning bouw/Landerd**

***In welk geval dient bij een omgevingsvergunning voor bouwen te worden getoetst aan het moment ten tijde van de aanvraag in plaats van aan het recht ten tijde van het besluit op die aanvraag?***

#### **Casus**

Appellante heeft in 2014 een aanvraag ingediend voor het uitbreiden van een melkgeitenhouderij met een vierde stal. De aanvraag ziet op de activiteiten bouwen en milieu. Het college heeft de aanvraag in het besluit van 26 juli 2018 geweigerd, omdat het bouwen in strijd is met de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2017 (VR 2017), die op 15 juli 2017 in werking is getreden. In de VR 2017 is een verbod opgenomen om geitenhouderijen uit te breiden. De rechtbank heeft overwogen dat de aanvraag ten tijde van het indienen ervan in overeenstemming was met de op dat moment geldende Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014 (VR 2014). Volgens de rechtbank volgt uit het rechtszekerheidsbeginsel en het legaliteitsbeginsel dat het college de omgevingsvergunning om die reden had moeten verlenen en kon het er niet voor kiezen de omgevingsvergunning te weigeren vanwege gewijzigde inzichten over de risico's voor de volksgezondheid vanwege geitenhouderijen. Het college heeft tegen deze uitspraak hoger beroep ingesteld.

#### **Rechtsvraag**

1. Welk recht dient te worden toegepast bij het nemen van een besluit op aanvraag om een bouwvergunning?
2. Had appellante ten tijde van het indienen van de aanvraag een rechtstreekse aanspraak op een omgevingsvergunning?

#### **Uitspraak**

1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 20 juni 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:2010) dient bij het nemen van een besluit op een aanvraag in beginsel het recht te worden toegepast, zoals dat op dat moment geldt. Bij wijze van uitzondering moet het

college het ten tijde van het indienen van een aanvraag om vergunning nog wél, maar ten tijde van het besluit daarop, niet meer geldende recht toepassen, maar uitsluitend indien ten tijde van het indienen van de aanvraag sprake was van een rechtstreekse aanspraak op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het bouwen. Dat is het geval als het desbetreffende bouwplan in overeenstemming was met het toen geldende bestemmingsplan en de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of artikel 4.3, derde lid, van de Wro en op dat moment geen voorbereidingsbesluit van kracht was, dan wel een ontwerp voor een nieuw bestemmingsplan ter inzage was gelegd, waarmee dat bouwplan niet in overeenstemming was.

2. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, was de aanvraag niet in overeenstemming met het ten tijde van het indienen van de aanvraag geldende recht en bestond er geen rechtstreekse aanspraak op een omgevingsvergunning. Het college heeft terecht aangevoerd dat de in artikel 34 van de VR 2014 opgenomen voorwaarden voor zorgvuldige veehouderij aan een dergelijke aanspraak in de weg stonden. In het eerste lid, onder a, onder I, van dat artikel is opgenomen dat een toename van bestaande bebouwing voor de uitoefening van een veehouderij alleen is toegestaan als maatregelen worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Uit artikel 1.96 van de VR 2014 blijkt dat onder zorgvuldige veehouderij onder meer de volksgezondheid valt. In dit geval stelt het college dat de aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden van een zorgvuldige veehouderij vanwege de risico's die geitenhouderijen met zich brengen voor de volksgezondheid. Het college heeft zich daarbij gebaseerd op de VGO-onderzoeken.

Omdat in het VGO-2 onderzoek een verband is aangetroffen tussen wonen in de buurt van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontstekingen, heeft het college zich evenwel ook op basis van het VGO-2 onderzoek op het standpunt kunnen stellen dat het uitbreiden van een geitenhouderij nadelige gevolgen kan hebben voor de volksgezondheid en daarom niet voldoet aan de voorwaarden van een zorgvuldige veehouderij. Daarbij is van belang dat het college beoordelingsruimte heeft bij het invullen van het begrip volksgezondheid en heeft aangegeven dat het een voorzorgsprincipe hanteert waarbij het wil voorkomen dat de volksgezondheid verslechtert als gevolg van uitbreiding van geitenhouderijen. Het college heeft zich in redelijkheid op dit standpunt kunnen stellen en heeft daaraan de bevindingen van het VGO-2 onderzoek ten grondslag kunnen leggen. Dat het VGO-2 onderzoek dateert van na het indienen van de aanvraag en dat op een bij de aanvraag ingediend document is opgenomen dat de zorgvuldige veehouderijscore akkoord is, maakt dat niet anders, omdat bij de beoordeling of de aanvraag in overeenstemming was met het ten tijde van het indienen daarvan geldende recht, nu die beoordelingsruimte laat, feiten en wetenschappelijke inzichten mogen worden betrokken die na het indienen van de aanvraag bekend zijn geworden.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2619

**Zaaknummer:** 201906228/1/R2

**Wetsartikelen:** 34 Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014 en 37 Verordening Ruimte Noord-Brabant 2017

## RECHTSPRAAK

### **Weigering ontheffingen/Zuid-Holland**

***De indiening van een nadere onderbouwing hebben de verzoeken om ontheffing niet zodanig gewijzigd dat sprake is van nieuwe, na de inwerkingtreding van de (nieuwe) Omgevingsverordening ingediende aanvragen. Geen innovatieve detailhandel.***

#### **Casus**

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag en Schiedam hebben in 2014 aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland ontheffing gevraagd van artikel 2.1.4, eerste lid van de destijds vigerende Provinciale Verordening Ruimte 2014. In de verordening was bepaald dat nieuwe detailhandel gevestigd diende te worden binnen of direct aansluitend aan de bestaande winkelgebieden en de centra van steden, dorpen en wijken. Gedeputeerde staten wilden geen ontheffing verlenen. De gemeenten stelden daarop beroep in. In de uitspraak van 27 maart 2019 heeft de Afdeling geoordeeld dat gedeputeerde staten opnieuw over de verzoeken moesten belissen op basis van de nieuwere versie van de verordening.

Gedeputeerde staten hebben vervolgens opnieuw de ontheffingen geweigerd op basis van de vigerende Omgevingsverordening. Zij zijn van oordeel dat vanwege de nieuwe onderbouwing door de gemeenten er sprake is van nieuwe verzoeken. De gemeenten zijn van oordeel dat ten onrechte de besluiten van gedeputeerde staten op deze laatstgenoemde verordening zijn gebaseerd. Voorts zijn appellanten van oordeel dat het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling met een innovatief karakter die een afwijking van het bepaalde in de verordening rechtvaardigt.

#### **Rechtsvragen**

1. Konden gedeputeerde staten de verzoeken om ontheffing op basis van de vigerende Omgevingsverordening weigeren?
2. Is er sprake van een ruimtelijke ontwikkeling met een innovatief karakter die een afwijking

van het beleid inzake detailhandel rechtvaardigt?

### **Uitspraak**

1. De Afdeling stelt vast dat de ontheffingsverzoeken zijn ingediend in 2014, dus vóór de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening. De Afdeling volgt niet de stelling van het college van gedeputeerde staten dat de colleges van burgemeester en wethouders met de indiening van de nadere onderbouwing in het BRO-rapport hun verzoeken zodanig hebben gewijzigd dat sprake is van nieuwe, na de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening ingediende, aanvragen. Die nadere onderbouwing strekt immers niet tot wijziging van de ruimtelijke ontwikkeling waarvoor ontheffing wordt gevraagd, maar strekt ertoe om nadere gegevens te verschaffen over de ruimtelijke effecten van de beoogde ontwikkeling.

Tegen een besluit op een verzoek om toepassing van een ontheffingsmogelijkheid in de zin van in artikel 4.1a van de Wro, staat beroep open als bedoeld in artikel 13.2, onder a, van de Omgevingsverordening. Van onherroepelijke besluiten als bedoeld in artikel 13.2, onder a, van de Omgevingsverordening op de verzoeken om ontheffing uit 2014, is geen sprake. Op de verzoeken is bij de besluiten van 9 december 2014 voor de eerste maal beslist. Door de vernietiging van deze besluiten bij de uitspraak van 27 maart 2019 zijn de verzoeken weer opengevallen. Op de verzoeken is voor de tweede maal beslist bij de besluiten van 5 november 2019, die het voorwerp van de voorliggende beroepen vormen. Op grond van artikel 13.2, aanhef en onder a, van de Omgevingsverordening blijft dan ook het oude recht van toepassing.

Anders dan het college van burgemeester en wethouders van Schiedam stelt, ziet de Afdeling in dit kader geen aanleiding voor het oordeel dat de Verordening ruimte 2014-I nog van toepassing is. In artikel 13.2, aanhef, van de Omgevingsverordening staat immers niet dat het recht van toepassing blijft, zoals dat gold ten tijde van de indiening van het verzoek. Het betoog van het college van burgemeester en wethouders van Schiedam slaagt in zoverre niet.

2. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen moet van de ontheffingsmogelijkheid een terughoudend gebruik worden gemaakt en moeten de bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 4.1a, eerste lid van de Wro zijn gelegen in de ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkeling waarvoor de ontheffing is gevraagd. Zie onder meer de uitspraak van 5 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2651, onder 4.8, en de uitspraak van 6 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1424, onder 18.5. Wat appellanten hebben aangevoerd over het 'try & buy'-concept heeft het college van gedeputeerde staten naar het oordeel van de Afdeling in redelijkheid kunnen aanmerken als niet zodanig innovatief als bedoeld in de parlementaire geschiedenis van artikel 4.1a van de Wro. Daarbij heeft het college van gedeputeerde staten in aanmerking kunnen nemen dat geen sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling met een

zodanig belangrijk innovatief karakter, dat om die reden had moeten worden afgeweken van de regel dat detailhandel die qua aard of omvang van de aangeboden goederen inpasbaar is in de centra, zich niet buiten de centra mag vestigen.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 28-10-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2570

**Zaaknummer:** 201908991/1/R3 en 201908992/1/R3

**Wetsartikelen:** 4.1a Wro

## RECHTSPRAAK

### **Rijksinpassingsplan/EZK en BZK**

***De in het MER neergelegde mitigerende maatregelen moeten in het rijksinpassingsplan worden gewaarborgd.***

#### **Casus**

Het Rijksinpassingsplan (RIP) voorziet in 90 windturbines. Ten behoeve van het RIP is een MER opgesteld. In dit MER zijn mitigerende maatregelen neergelegd om bescherming te bieden tegen de cumulatieve geluidhinder van de windturbines, die tezamen meerdere inrichtingen in de zin van de Wm vormen. Appellanten betogen dat deze mitigerende maatregelen in het bestemmingsplan niet zijn geborgd.

#### **Rechtsvraag**

Moeten de in het MER voorgeschreven mitigerende maatregelen in het bestemmingsplan worden gewaarborgd?

#### **Uitspraak**

Zoals hiervoor is overwogen is artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit een rechtstreeks werkende norm. De maatregelen die nodig zijn om aan deze norm te voldoen kunnen worden gewaarborgd door deze norm te handhaven.

Het is evenwel gebleken dat de 90 voorziene windturbines meerdere inrichtingen vormen. De windturbines zijn in groepen aangevraagd door en vergund aan verschillende initiatiefnemers. Ook voor het overige is niet gebleken van zodanige organisatorische, technische en functionele samenhang dat gesproken moet worden van één inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer.

De Afdeling overweegt dat het Activiteitenbesluit waaraan de inrichtingen moeten voldoen niet voorziet in een norm voor geluidhinder die afkomstig is van meerdere inrichtingen. Het geluidsonderzoek en de motivering van de ministers gaan daar wel van uit. Gelet op dit uitgangspunt van de ministers ontbreekt ten onrechte een planregel die bescherming biedt

tegen de cumulatieve geluidhinder van de in het plan voorziene windturbines. Het plan waarborgt niet dat de gecumuleerde geluidsbelasting van de windturbines van het RIP tezamen ten hoogste 47 dB Lden en 41 dB Lnight veroorzaken. Daarmee zijn de door [appellante sub 10] bedoelde mitigerende maatregelen, die mogelijk nodig zijn om ook cumulatief aan deze norm te voldoen, niet gewaarborgd. Het RIP is op dit punt onzorgvuldig vastgesteld. Het betoog slaagt. Het besluit komt op dit punt voor vernietiging in aanmerking.

De ministers hebben een voorstel gedaan om de planregels op dit punt aan te vullen. De Afdeling acht de voorgestelde planregel adequaat. Daartegen zijn ter zitting ook geen concrete bezwaren naar voren gebracht. De Afdeling stelt vast dat er aanleiding is om met toepassing van artikel 8:72, derde lid, aanhef en onder b, van de Awb zelf in de zaak te voorzien door de door de ministers voorgestelde planregel toe te voegen aan het plan. Artikel 4, lid 4.4.4, komt dan te luiden: 'Het in gebruik nemen en houden van een windturbine is slechts toegestaan als deze windturbine gezamenlijk met andere windturbines op gronden met de bestemming "Bedrijf – Windturbinepark" ter plaatse van een gevoelig object cumulatief voldoet aan de norm uit artikel 3.14a, lid 1 Activiteitenbesluit milieubeheer.'

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 16-09-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2226

**Zaaknummer:** 201908358/1/R1

**Wetsartikelen:** 3.14a Activiteitenbesluit en 8:72 lid 3 onder b Awb

## RECHTSPRAAK

### **Omgevingsvergunning beperkte milieutoets/Borne**

***Het college heeft voldoende gemotiveerd dat geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.***

#### **Casus**

Omgevingsvergunning voor de omzetting van een bestaande rundveehouderij met 210 stuks rundvee naar een biologische varkenshouderij met 500 vleesvarkens. Voor een dergelijke activiteit is een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (obm) vereist, waarbij beoordeeld moet worden of er een MER-plicht is. Het college heeft de obm verleend omdat er geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Appellant betoogt dat de afstand tussen de buitenuitloop van de stal en zijn woning slechts 34 m is, hetgeen minder is dan de wettelijke minimale afstand van 50 m, en dat de geuremissie meer bedraagt dan de norm van 14 ouE/m<sup>3</sup> die in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen.

#### **Rechtsvraag**

Is in de obm voldoende gemotiveerd dat geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu?

#### **Uitspraak**

Het college heeft een apart onderzoek laten uitvoeren naar de geurbelasting bij de woning van [appellant]. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in de memo van Antea Group van 23 januari 2018.

In de memo wordt geconcludeerd dat bij de woning van [appellant] een geurbelasting van 16,1 ouE/m<sup>3</sup> zal optreden. In artikel 3.115, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer is een maximale geurbelasting van 14 ouE/m<sup>3</sup> voorgeschreven, maar deze waarde geldt op grond van de artikelen 3.115, tweede lid, en 3.116 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet voor geurgevoelige objecten die, zoals de woning van [appellant], deel uitmaken van een andere veehouderij. Verder zijn de afstanden tussen de stal en de uitloop enerzijds en de woning van [appellant] anderzijds groter dan de in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet

geurhinder en veehouderij voorgeschreven minimale afstanden van 50 en 25 m tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten. Daarnaast biedt artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij de mogelijkheid om in een gemeentelijke verordening een geurbelasting van maximaal 20 ouE/m<sup>3</sup> buiten een concentratiegebied en van maximaal 35 ouE/m<sup>3</sup> binnen een concentratiegebied op te nemen. Een geurbelasting van 16,1 ouE/m<sup>3</sup> blijft daar ruim onder. Verder is slechts sprake van één woning waar nadelige milieugevolgen van de inrichting worden ondervonden, welke woning de voormalige bedrijfswoning van de inrichting is en thans wordt bewoond als bedrijfswoning van een paardenhouderij.

Gelet op deze omstandigheden heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het college zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat van de voorgenomen activiteit geen belangrijke gevolgen voor het milieu zijn te verwachten, om welke reden het college het maken van een milieueffectrapport niet nodig heeft hoeven achten. Dat betekent dat het college de gevraagde vergunning terecht heeft verleend.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2625

**Zaaknummer:** 201908497/1/R4

**Wetsartikelen:** 7.17 lid 1 Wm, 2.2a lid 1 onder f Bor en 5.13b lid 1 Bor

## RECHTSPRAAK

### **Bestemmingsplan/Amsterdam - Overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste**

***De Afdeling heeft een overzichtsuitspraak gedaan over de toepassing van het relativiteitsvereiste in het omgevingsrecht (bijvoorbeeld in uitspraken over bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen).***

#### **Relativiteitsvereiste**

Het relativiteitsvereiste staat in artikel 8:69a van de Awb. Dit artikel bepaalt dat de bestuursrechter een besluit niet vernietigt op de grond dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dit beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept.

Het relativiteitsvereiste houdt kort gezegd in dat een appellant in een (hoger)beroepsprocedure alleen met succes een beroep kan doen op een norm, als deze norm bedoeld is om zijn of haar belangen te beschermen. Onder 'appellant' wordt in deze overzichtsuitspraak verstaan: degene die zich beroept op de bescherming van een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel.

Bij de toepassing van het relativiteitsvereiste gaat het om de relatie tussen het *gestelde belang* en het *beschermingsbereik van de norm* waarop een beroep wordt gedaan.

#### **Overzichtsuitspraak - Inleiding**

In de uitspraak gaat de Afdeling eerst in het algemene deel in op de hoofdlijnen van de rechtspraak over de toepassing van artikel 8:69a van de Awb. Zie het overzicht dat onder deze inleiding is opgenomen.

Daarin wordt ook aandacht besteed aan de bedoeling van de wetgever met de introductie van dit artikel (onder 4). Vervolgens wordt ingegaan op de vraag of toepassing van dit artikel verenigbaar is met normen van internationaal recht (onder 5).

De rechtspraak over het belang waarop appellant zich beroept, staat centraal in de

overwegingen onder 6. De Afdeling behandelt de rechtspraak over de verschillende belangen die appellanten kunnen inroepen. Het mag bijvoorbeeld alleen gaan om een eigen belang, en niet om dat van een ander of een algemeen belang.

In de daarop volgende overwegingen wordt ingegaan op het beschermingsbereik van de verschillende voor het omgevingsrecht relevante normen. Eerst worden daarover enige algemene overwegingen gegeven (onder 7).

Onder 8 wordt ingegaan op het beschermingsbereik van formele beginselen van behoorlijk bestuur, procedurele normen, en materiële beginselen van behoorlijk bestuur.

Vervolgens wordt onder 9 aandacht besteed aan de correctie in verband met het gelijkheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

Daarna wordt onder 10 ingegaan op het beschermingsbereik van bijzondere omgevingsrechtelijke wetgeving. Soms worden in dit deel van het overzicht, met het oog op het gebruik van het overzicht, overwegingen die eerder in deze uitspraak zijn opgenomen herhaald.

Tot slot wordt onder 11 ingegaan op het beschermingsbereik van voor het omgevingsrecht relevant internationaal recht.

De Afdeling geeft aan dat het gegeven overzicht geen volledigheid pretendeert, maar een selectie bevat van in eerdere uitspraken neergelegde oordelen over kwesties die zich in de praktijk van de toepassing van deze bepaling voordoen. De overzichtsuitspraak is volgens de Afdeling een momentopname en beoogt geenszins de rechtsontwikkelingen bij de toepassing van artikel 8:69a van de Awb te bevriezen. Daarbij is van belang dat een belangrijk deel van de rechtspraak over de toepassing van artikel 8:69a van de Awb een casuïstisch karakter heeft.

### **Overzichtsuitspraak – Indeling van de bespreking van de diverse onderwerpen**

De overwegingen van het algemene deel van de overzichtsuitspraak zijn als volgt ingedeeld:

#### **4. Algemeen**

In werking treden van artikel 8:69a Awb (4.1)

Slagvaardiger bestuursprocesrecht (4.2)

Verband tussen beroepsgrond en belang van appellant (4.3)

Strikte relativiteitsregel (4.4)

Kennelijkheidsvereiste (4.5)

Geen ontvankelijkheidsvereiste (4.6-7)  
Niet van toepassing in de fase van bestuurlijke besluitvorming (4.8)  
Volgorde beoordeling (4.9-10)  
Gezamenlijk procederende appellanten (4.11)

## 5. Verenigbaarheid van artikel 8:69a Awb met internationaal recht

Verenigbaarheid van artikel 8:69a Awb met EVRM (5.1-2)  
Verenigbaarheid van artikel 8:69a Awb met Unierecht (5.3-5)

## 6. Het belang waarop appellant zich beroept

Inleiding (6.1)  
Achterliggende motief, of eigen gedrag van appellant is niet van belang (6.2)  
Belang om gevrijwaard te blijven van aantasting woon-, leef-, werk- of ondernemersklimaat door ontwikkelingen in de nabijheid (6.3)  
Eigen belang: geen beroep op belangen van anderen (6.4-5)  
Belangen van rechtspersonen die een algemeen belang behartigen (6.6-9)  
Belangen van rechtspersonen die een collectief belang behartigen (6.10-11)

## 7. Belangen die een omgevingsrechtelijke norm beoogt te beschermen: algemeen

Beschermingsomvang omgevingsrechtelijke normen die strekken tot bescherming van een algemeen belang / verwevenheid algemeen belang en individueel belang (7.1-3)

## 8. Het beschermingsbereik van enige algemene normen

Procedurale normen of formele beginselen van behoorlijk bestuur (8.1-2)  
Materiële rechtsbeginselen: rechtszekerheid (8.3)  
Normen betreffende de termijn waarbinnen een besluit genomen moet worden (8.4)

## 9. Correctie in verband met schending van het gelijkheidsbeginsel of schending van het vertrouwensbeginsel (9.1-2)

## 10. Beschermingsbereik van omgevingsrechtelijke wetgeving

Wet ruimtelijke ordening (10.2-16)

Een goede ruimtelijke ordening (10.2)

Goede ruimtelijke ordening: belang gerelateerd aan gebruiksmogelijkheden van eigen gronden (10.3)

Goede ruimtelijke ordening: belang gerelateerd aan gebruiksmogelijkheden van gronden in directe omgeving (10.4-9)

Goede ruimtelijke ordening: woon- en leefklimaat en bewoners (10.5)

Goede ruimtelijke ordening: woon- en leefklimaat en bedrijven (10.6)

Goede ruimtelijke ordening: ondernemersklimaat en bedrijven (10.7-8)

Belang bij vrijwaring van aantasting van concurrentiepositie (10.9)

Eigen belang: geen beroep op belangen van anderen (10.10-13)

Goede ruimtelijke ordening: individuele en algemene belangen (10.14-15)

Exploitatieplan (10.16)

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (10.17-19)

Besluit ruimtelijke ordening (10.20-32)

Artikel 3.1.1, eerste lid, van het Bro (10.20)

Artikel 3.1.2, eerste lid, van het Bro (10.21)

Artikel 3.1.2, tweede lid, van het Bro (10.22)

Artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro (ladder duurzame verstedelijking) (10.23-25)

Artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro en concurrenten (10.26-29)

Artikel 3.1.6, eerste lid, aanhef en onder f, van het Bro (10.30)

Uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (10.31)

Artikel 3.1.6, vijfde lid, aanhef en onder a, van het Bro (10.32)

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (10.33-37)

Bouwbesluit 2012 (10.38-45)

Besluit omgevingsrecht (10.46-48)

Wet natuurbescherming (10.49-70)

Gebiedsbescherming (10.49-63)

Beschermingsbereik regels gebiedsbescherming (10.49-50)

Belangen van personen die zich op de regels gebiedsbescherming beroepen (10.51-63)

Belangen van natuurlijke personen en gebiedsbescherming (10.51-55)

Belangen van natuurlijke personen bij behoud van kwaliteit van hun woon- en leefomgeving en gebiedsbescherming (10.51-52)

Bedrijfseconomische belangen en gebiedsbescherming (10.53-54)

Belangen van rechtspersonen en gebiedsbescherming (10.55-59)

Collectieve, door rechtspersonen behartigde belangen bij kwaliteit woon- en leefklimaat, en gebiedsbescherming (10.56-57)

Collectieve, bedrijfseconomische door rechtspersonen behartigde belangen en gebiedsbescherming (10.58-59)

Belangen van publiekrechtelijke rechtspersonen en gebiedsbescherming (10.60)

Belangen van bestuursorganen en gebiedsbescherming (10.61-63)

Soortenbescherming (10.64-70)

Beschermingsbereik regels soortenbescherming (10.64)

Belangen van personen die zich op de regels over soortenbescherming beroepen in het kader van een betoog over de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan (10.65-70)

Belangen van natuurlijke personen en soortenbescherming (10.66-68)

Belangen van natuurlijke personen bij behoud van kwaliteit van hun woon- en leefomgeving en soortenbescherming (10.66-67)

Bedrijfseconomische belangen en soortenbescherming (10.68)

Belangen van rechtspersonen en soortenbescherming (10.69)

Belangen van bestuursorganen en soortenbescherming (10.70)

Erfgoedwet/Monumentenwet 1988 (10.71-79)

Bescherming van archeologische waarden (10.72-75)

Bescherming van cultuurhistorische waarden (10.76-79)

Wet milieubeheer (10.80-87)

Activiteitenbesluit milieubeheer (10.88-89)

Wet geluidhinder (10.90-96)

Wet geurhinder en veehouderij (10.97)

Wet bodembescherming (10.98)

Mijnbouwwet (10.99)

Waterwet (10.100-101)

Wet beheer rijkswaterstaatswerken (10.102-103)

Regelgeving ten aanzien van externe veiligheid (10.104-105)

Ontgrondingenwet (10.106)

Luchthavenindelingsbesluit (10.107)

Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (10.108)

#### 11. Beschermingsbereik van voor het omgevingsrecht relevant internationaal recht (11.1-6)

Artikel 34 van het VWEU (11.1.)

Dienstenrichtlijn/artikel 49 van het VWEU (11.2.-3)

Artikel 108, derde lid, van het VWEU/Uitvoerbaarheid in verband met ongeoorloofde staatssteun (11.4)

Richtlijn over het vervoer van gevaarlijke goederen over het land (11.5)

Habitatrichtlijn (11.6.)

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 11-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2706

**Zaaknummer:** 201906841/1/R1

**Wetsartikelen:** 8:69a Awb

## RECHTSPRAAK

### **Bestemmingsplan/Edam-Volendam**

#### ***De toegestane bouwhoogtes leiden niet tot een onaanvaardbare aantasting van het beschermd stadsgezicht.***

#### **Casus**

Het plan voorziet in de realisatie van maximaal 81 woningen, bestaande uit appartementen en grondgebonden woningen op het Korsnästerrein, dat binnen de vesting in het centrum van Edam ligt. Appellant vreest onder meer dat het plan leidt tot aantasting van de waarden van het beschermd stadsgezicht Edam.

#### **Rechtsvraag**

Zullen de toegestane bouwhoogtes leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het beschermd stadsgezicht?

#### **Uitspraak**

De Afdeling stelt bij haar beoordeling van deze beroepsgrond voorop dat – anders dan appellant veronderstelt – uit de aanwijzing tot beschermd stadsgezicht niet volgt dat bij nieuwe ontwikkelingen in het voorliggende plangebied moet worden aangesloten bij de bouwhoogtes die in het vorige bestemmingsplan waren toegestaan, maar dat nieuwe ontwikkelingen zich voor wat betreft de hoogte aan de feitelijk bestaande bebouwing moeten aanpassen. Nu bijna het gehele plangebied braak ligt, heeft de raad zich terecht op het standpunt gesteld dat dus moet worden gekeken naar de hoogte van de omliggende, bestaande bebouwing in het beschermd stadsgezicht. In de plantoelichting staat dat met name langs de grachten incidenteel oude pakhuizen, kerken of anderszins hoge panden staan, die tot drie lagen met een hoge kap reiken. Deze hoge panden worden afgewisseld met woonhuizen of bedrijfspanden, variërend van één laag met kap tot twee lagen en een kap. De raad heeft verder toegelicht dat binnen 100 m van het plangebied verschillende gebouwen staan met een bouwhoogte van meer dan 10 m, zodat de in het voorliggende plan toegestane bouwhoogtes van onder meer 14 en 11,5 m niet uitzonderlijk zijn voor het centrum van Edam. De Afdeling oordeelt dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de in het

voorliggende plan toegestane bouwhoogtes passend zijn in de omgeving en niet zullen leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het beschermd stadsgezicht.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 11-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2705

**Zaaknummer:** 202003482/1/R1

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### **Wnb-vergunning/LNV**

#### ***Toepasbaarheid uitkomsten cumulatietoets moet gemotiveerd worden.***

#### **Casus**

De garnalenvisserij in de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe (hierna: Westerschelde), Voordelta, de Noordzeekustzone en de Vlake van de Raan, is een bestaande activiteit. Voor het uitoefenen van garnalenvisserij was een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend, die op 31 december 2016 is verlopen. Op 21 december 2016 is een nieuwe Nbw-vergunning aangevraagd voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022. Voor dit project is een passende beoordeling gemaakt.

#### **Rechtsvraag**

Zijn de uitkomsten van de cumulatietoets, die voor de Belgische garnalenvisserij in de Westerschelde is verricht, ook van toepassing op de Nederlandse garnalenvisserij in de Westerschelde?

#### **Uitspraak**

Natuurmonumenten heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank in deze zaak. De rechtbank heeft daarin geoordeeld dat de minister ten onrechte geen onderzoek heeft verricht naar de gevolgen van cumulatie, nu op 17 mei 2018 een Wnb-vergunning is verleend voor garnalenvisserij in de Westerschelde door vaartuigen die onder de Belgische vlag varen. Het besluit van 8 juni 2018 was in zoverre ondeugdelijk gemotiveerd. Op de zitting heeft de minister toegelicht dat in de passende beoordeling voor de Belgische garnalenvisserij een onderzoek naar cumulatie is neergelegd. Daarin wordt geconcludeerd dat de Belgische en Nederlandse activiteiten gezamenlijk niet tot significante negatieve effecten leiden voor de Westerschelde. De rechtbank was met de minister van oordeel dat als een cumulatietoets voor de Nederlandse garnalenvisserij was verricht, die toets dezelfde uitkomst zou hebben gehad. Omdat niet gebleken is dat Natuurmonumenten in haar belangen is geschaad, heeft de rechtbank met toepassing van artikel 6:22 van de Awb het motiveringsgebrek gepasseerd.

De Afdeling wijst op haar uitspraak dat toepassing van artikel 6:22 van de Awb mogelijk is indien aannemelijk is dat de belanghebbende door het gebrek in het bestreden besluit niet is benadeeld. Een gebrek dat herstel behoeft, leent zich in beginsel niet voor toepassing van deze bepaling. In gevallen waarin van het bestuursorgaan een bepaalde actie is vereist om het gebrek weg te nemen, kan er immers niet zonder meer van worden uitgegaan dat belanghebbenden door het gebrek niet zijn benadeeld. Alleen indien evident is dat belanghebbenden door het gebrek niet zijn benadeeld, kan bij het bestaan van een dergelijk gebrek toepassing worden gegeven aan artikel 6:22 van de Awb. Niet evident is dat Natuurmonumenten niet was benadeeld door het achterwege laten van een cumulatietoets, nu niet gebleken is dat Natuurmonumenten in de gelegenheid is gesteld adequaat te reageren op de cumulatietoets die verricht is in het kader van de vergunningverlening voor de garnalenvisserij door vaartuigen die onder de Belgische vlag varen. De Afdeling oordeelt dat de rechtbank daarom ten onrechte toepassing heeft gegeven aan artikel 6:22 van de Awb. De rechtbank had het besluit van 8 juni 2018 moeten vernietigen.

De Afdeling geeft aan dat de minister heeft erkend dat ten onrechte geen cumulatietoets is verricht voor de Nederlandse en de Belgische garnalenvisserij. De minister stelt dat er wel een cumulatietoets is verricht in het kader van de aanvraag om een Nbw-vergunning voor garnalenvisserij in onder meer de Westerschelde door vaartuigen die onder de Belgische vlag varen. De bevindingen van die cumulatietoets zijn neergelegd in het addendum van april 2018 bij de passende beoordeling voor die aanvraag. De uitkomst van die cumulatietoets is dat er geen negatieve significante effecten zijn. De minister stelt dat deze uitkomst ook zou gelden voor de cumulatietoets die in het kader van de aanvraag om een Nbw-vergunning voor Nederlandse garnalenvissers had moeten worden verricht. Omdat Natuurmonumenten die stelling in haar hogerberoepschrift beargumenteerd heeft bestreden en de minister daar niet op is ingegaan, heeft de minister niet gemotiveerd dat hij in zijn stelling kan worden gevolgd. De Afdeling geeft de minister de opdracht het besluit alsnog toereikend te motiveren, dan wel een nieuw besluit te nemen.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 11-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2687

**Zaaknummer:** 201906887/1/A3

**Wetsartikelen:** 2.7 Wnb

## RECHTSPRAAK

### **Wnb-vergunning/Noord-Brabant**

#### ***Belanghebbendheid bij soortenbescherming. Effectiviteit van de stilstandvoorzieningen is voldoende onderbouwd.***

#### **Casus**

Voor het oprichten en in werking hebben van drie windturbines is een ontheffing van de Wet natuurbescherming verleend voor in het besluit genoemde vogel- en vleermuissoorten.

#### **Rechtsvraag**

1. Zijn de betrokken natuurlijke personen in dit geval belanghebbenden?
2. Is de effectiviteit van de stilstandvoorzieningen voldoende onderbouwd?

#### **Uitspraak**

1. De Afdeling verwijst haar uitspraak van 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616, over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer onder 9.1 en overweegt dat bij de beoordeling of een appellant belanghebbende is bij een soortenbeschermingsontheffing die op grond van de Wnb is verleend, de ruimtelijke uitstraling van het project, waarop de ontheffing ziet – in dit geval de uitbreiding van een windmolenpark – niet van belang is. Bepalend is of de handeling waarvoor de soortenbeschermingsontheffing is verleend, een ruimtelijke uitstraling heeft op de woon- en leefomgeving van de betrokken appellant. In dit geval is de handeling waarvoor de soortenbeschermingsontheffing is verleend het doden van vogels en vleermuizen door de voorziene windturbines. Een soortenbeschermingsontheffing heeft dan ook een tot die handeling beperkte ruimtelijke uitstraling.

In dit geval wonen de betrokken natuurlijke personen op een afstand van 565 m tot 50 km tot de voor hen dichtstbijzijnde voorziene windturbine. De rotorbladen zijn maximaal 75 m groot, zodat aanvaringen van vogels en vleermuizen met een windturbine zullen plaatsvinden op een afstand van ongeveer 500 m en meer vanaf deze woningen. Gelet op deze afstanden is de Afdeling van oordeel dat het directe woon- en leefklimaat ter plaatse van deze woningen niet

is betrokken bij aanvaringen van vleermuizen en vogels met de windturbines. Hetzelfde geldt voor de recreatiewoningen van een van de appellanten, omdat deze woningen op ruim 100 m van genoemd aanvaringspunt liggen. Vanwege deze afstand is ook het directe woon- en leefklimaat ter plaatse van deze recreatiewoningen niet betrokken bij aanvaringen van vleermuizen en vogels met de windturbines.

De Afdeling geeft daarbij aan dat de betrokken natuurlijke personen geen gegevens naar voren hebben gebracht die tot het oordeel moeten leiden dat de handeling, waarvoor deze ontheffing is verleend, desondanks een ruimtelijke uitstraling zal hebben op hun woon- en leefomgeving. De enkele omstandigheid dat vleermuizen die aanvaringsslachtoffer kunnen worden van de voorziene windturbines, in de directe omgeving van de woningen van deze natuurlijke personen voorkomen, omdat zij daar vliegen, foerageren of mogelijk verblijven, zoals ter zitting naar voren is gebracht, is daarvoor onvoldoende. Ook een louter subjectief gevoel van betrokkenheid bij een besluit, hoe sterk dat gevoel ook is, is daarvoor niet voldoende.

2. De Afdeling geeft aan dat haar vaste lijn is dat de diersoorten waarvoor de soortenbeschermingsontheffing is aangevraagd, bepalend zijn voor de omvang van het geschil. Het bevoegd gezag moet op basis van de aanvraag besluiten. De diersoorten waarvoor geen soortenbeschermingsontheffing is gevraagd, staan niet ter beoordeling in de bezwaarfase, in beroep of in hoger beroep.

De aangevoerde gronden over de rosse vleermuis, de laagvlieger en de ruige dwergvleermuis moeten dan ook in deze procedure buiten beschouwing blijven. Als voor deze vleermuissoorten ten deze ook een soortenbeschermingsontheffing benodigd zou zijn, terwijl een dergelijke ontheffing niet is verleend, dan kunnen de vereniging en de stichting terzake om handhaving vragen en tegen het op een dergelijk verzoek te nemen besluit vervolgens rechtsmiddelen aanwenden.

Appellanten betwijfelen of het tijdelijk stilzetten van de windturbines als reducerende maatregel effectief zal zijn. Zij wijzen er daarbij op dat in de contra-expertise 2018 is gesteld dat een variabele startwindsnelheid van windturbines aan de hand van een vleermuisvriendelijk algoritme haar nut nog niet heeft bewezen.

De Afdeling overweegt dat vleermuisactiviteiten vooral voorkomen bij lage windsnelheden. Volgens voorschrift 7 van de ontheffing moet op basis daarvan in het eerste operationele jaar een generieke stilstandvoorziening worden getroffen, die wordt toegepast als de windsnelheid onder de grenswaarde komt van 5 m/s op gondelhoogte, er sprake is van droog weer en de temperatuur hoger is dan 10 graden Celsius. Als één of meerdere van genoemde omstandigheden zich niet voordoen, kunnen de windturbines zonder beperkingen draaien.

Tijdens het eerste jaar moet de vleermuisactiviteit op gondelhoogte worden gemeten om het algoritme te bepalen voor een variabele startwindsnelheid.

Naar ook uit het deskundigenbericht blijkt, is het algoritme volgens de presentatie 'Mitigating Bat Fatalities from Wind-power Plants through Targeted Curtailment: Results from 4 years of testing of Chirotech' gebaseerd op onderzoek bij vier windparken gedurende een periode van vier jaar, van 2009 tot en met 2012. Daarbij is volgens de presentatie getest bij twee windparken in Canada bij een aantal gereguleerde turbines, waarbij een stilstandvoorziening is toegepast, en bij controleturbines.

Het aantal aanvaringsslachtoffers van de testturbines was, zo blijkt uit deze presentatie, significant lager dan die van de controleturbines. De geconstateerde afname in Frankrijk bedroeg respectievelijk 64% en 90% en in Canada respectievelijk 78% en 96%. Deze cijfers zijn door de vereniging en stichtingen niet met feiten onderbouwd weersproken.

De Afdeling ziet in hetgeen de vereniging en stichtingen hebben aangevoerd dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de effectiviteit van de stilstandvoorzieningen met genoemd onderzoek voldoende is onderbouwd en dat daarom, anders dan appellanten menen, geen noodzaak bestond om de methode bij bestaande turbines in de omgeving van Breda te testen.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 04-11-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2621

**Zaaknummer:** 201903256/1/R2

**Wetsartikelen:** 3.1 en 3.5 Wnb

## RECHTSPRAAK

### Handhaving/Rijswijk

***Parapluherziening is voor wat betreft beheersverordening onverbindend. Een wijzigingsbesluit ten aanzien van een beheersverordening dient te zijn gebaseerd op artikel 3.38 Wro en niet, zoals in de casus het geval is, op artikel 3.1 Wro.***

#### Casus

Appellante exploiteert een bedrijf voor onder meer het inzamelen van afval- en grondstoffen, de op- en overslag van afval- en grondstoffen, en containerservice. Het college van burgemeester en wethouders van Rijswijk heeft appellante gelast de bedrijfsactiviteiten hoger dan categorie 2 (of daarmee naar hun aard vergelijkbare bedrijfsactiviteiten) te staken en gestaakt te houden onder oplegging van een dwangsom wegens strijd met de beheersverordening. Appellante betoogt dat, gelet op artikel 3.39, tweede lid, van de Wro, de beheersverordening is vervallen door het vaststellen van de ‘parapluherziening parkeernormering Rijswijk’. Deze parapluherziening betreft een bundel wijzigingsbesluiten die de gemeente uitdrukkelijk heeft vastgesteld als (besluiten tot wijziging van) een bestemmingsplan op grond van artikel 3.1 van de Wro.

#### Rechtsvragen

1. Kan door middel van een parapluherziening de beheersverordening worden gewijzigd of aangevuld?
2. Is door het vaststellen van een parapluherziening de beheersverordening vervallen?

#### Uitspraak

1. Onder ruimtelijke plannen waarop de parapluherziening betrekking heeft, worden op grond van artikel 1.3 van de parapluherziening, kort weergegeven, verstaan: alle bestemmingsplannen en daarmee gelijk te stellen besluiten. De Afdeling gaat ervan uit dat een beheersverordening moet worden beschouwd als een met een bestemmingsplan ‘gelijk te stellen besluit’, en daarmee als een ruimtelijk plan in de zin van de parapluherziening. De

gemeenteraad heeft deze wijzigingsbesluiten uitdrukkelijk vastgesteld als besluiten tot wijziging van een bestemmingsplan op grond van artikel 3.1 van de Wro. Een besluit tot wijziging van een bestemmingsplan op grond van artikel 3.1 van de Wro kan niet een beheersverordening wijzigen of aanvullen op de wijze die de gemeenteraad in dit geval heeft bedoeld. Een beheersverordening is immers een besluit op een andere grondslag, namelijk artikel 3.38 van de Wro. Een wijziging van een beheersverordening, zoals hier, door er extra voorschriften aan toe te voegen, kan alleen plaatsvinden bij een besluit op diezelfde wettelijke grondslag.

Dat een besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan een beheersverordening niet kan wijzigen of aanvullen, volgt ook uit het wettelijk stelsel van de Wro. Op grond van artikel 3.39 van de Wro kan niet tegelijkertijd een planologische regeling vastgesteld worden op grond van artikel 3.1 (een bestemmingsplan) en op grond van artikel 3.38 (een beheersverordening).

De conclusie is dat, voor zover met de parapluherziening is beoogd aan de in de gemeente geldende beheersverordeningen aanvullende parkeervoorschriften toe te voegen, dit in strijd is met het stelsel van de Wro zoals dat onder meer tot uitdrukking komt in de artikelen 3.1, 3.38 en 3.39, in onderling verband gelezen. Te meer nu er geen misverstand behoort te bestaan welk planologisch regime geldt, moet de parapluherziening in zoverre onverbindend worden geacht. Als de gemeenteraad alsnog aan de beheersverordeningen in de gemeente parkeervoorschriften wil toevoegen, kan hij dat doen door middel van afzonderlijke wijzigingsbesluiten of door middel van het in één keer vaststellen van een parapluherziening voor alle beheersverordeningen in de gemeente, zoals dat, naar de Afdeling bekend is, ook in andere gemeenten is gedaan.

2. Gezien het voorgaande is van het vervallen van de beheersverordening vanwege het vaststellen en in werking treden van een bestemmingsplan, anders dan appellante betoogt, geen sprake.

---

**Instantie:** Raad van State

**Datum uitspraak:** 28-10-2020

**ECLI:** ECLI:NL:RVS:2020:2519

**Zaaknummer:** 201906680/1/R4

**Wetsartikelen:** 3.1 Wro, 3.38 Wro en 3.39 Wro